

Анотація навчальної дисципліни ГЕОГРАФІЯ НАСЕЛЕННЯ ТА РОЗСЕЛЕННЯ

1. Назва дисципліни – «Географія населення та розселення»

2. Лектор – доцен СЕГІДА Катерина Юріївна

3. Курс – 2 (першого (бакалаврського) рівня вищої освіти), весняний семестр.

4. Кількість: кредитів – 4; академічних годин – 120 (у т. ч. лекції – 24, практичні заняття – 36, самостійна робота – 60).

5. Опис дисципліни:

Мета – формування у студентів теоретичних знань про основи географії населення та розселення, практичних знань про демографічну інформацію та способи її обробки; практичних навичок розрахунку демографічних коефіцієнтів та їх аналізу, сформувані уявлення про просторові та часові особливості демографічних процесів у світі та Україні, їх причини та наслідки.

Завдання: вивчити теоретичні та методологічні засади географії населення та розселення; проаналізувати концепції, що існують в геодемографії; визначити методичний інструментарій географії населення задля обробки і аналізу демографічних даних, прогнозування демографічного розвитку; показати роль природного середовища в розміщенні населення та вплив на геодемографічні процеси; вивчити регіональні та часові особливості демографічних процесів у світі; визначити ключові демографічні проблеми України, їх причини та територіальні особливості.

Зміст: Тема 1. Вступ до курсу «Географія населення та розселення». Географія населення в системі суспільно-географічних наук. Джерела демографічної інформації. Демографічні коефіцієнти та їх стандартизація. Населення світу. Чисельність та розміщення. Етнічний, національний та релігійний склад населення. **Тема 2. Відтворення населення.** Народжуваність та смертність як демографічні категорії. Відтворення населення. Концепція демографічного переходу. Віковий та статевий склад населення. Шлюбно-сімейна структура населення. **Тема 3. Заселення і розселення населення в світі.** Теоретико-методологічні основи дослідження та сучасні концепти розселення населення, системи розселення. Особливості розселення населення в світі. Розселення населення України. **Тема 4. Особливості вивчення міграції населення та її соціально-економічна обумовленість.** Теоретико-методологічні основи дослідження та сучасні концепти міграцій населення. Міграційні процеси в світі. Міграційні процеси в Україні. Соціально-економічний склад населення. **Тема 5. Моделювання населення.** Глобальні проблеми населення світу. Моделювання населення та демографічна політика.

7. Форми та методи навчання – лекції, практичні заняття та самостійна робота студентів згідно з програмою курсу.

8. Форми організації контролю знань, система оцінювання – усне опитування (індивідуальне, комбіноване, фронтальне), експрес-опитування, виконання практичних завдань та їх перевірка, контрольні роботи (поточна та підсумкова).

9. Навчально-методичне забезпечення: 1. Немець Л. М. Географія населення: українсько-російсько-англійський словник термінів та понять: навчальний

посібник / Л. М. Немець, К. Ю. Сегіда. – Харків: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2011. – 144 с. 2. Сегіда К. Ю. Методичні рекомендації до виконання курсової роботи з дисципліни «Географія населення з основами демографії» (для студентів-географів 3 курсу спеціальності «Економічна та соціальна географія»). – Видання третє. Доповнене. – Харків, 2015. – 54 с. http://soc-econom-region.univer.kharkov.ua/wp-content/uploads/2017/07/Методичка_курсова-робота_2015.pdf 3. Сегіда К. Ю. Географія населення з основами демографії: методичні рекомендації до аудиторної та самостійної роботи студентів бакалавріату другого курсу спеціальності 103 Науки про Землю освітньої програми «Географії» спеціалізації «Економічна та соціальна географія» / К. Ю. Сегіда, О. О. Паталашка. – Харків, 2018. – 82 с. http://soc-econom-region.univer.kharkov.ua/wp-content/uploads/2017/07/Геогр.населення-103_практ_2018-1.pdf; 4. Опорні конспекти лекцій, методичні розробки практичних занять.

10. Мова викладання – українська.